

**HOTĂRÂREA nr. 1-264/2022**  
**cu privire la examinarea contestației împotriva hotărârii Colegiului de**  
**disciplină și etică nr.3-73/2022 din 03.06.2022**

**29 noiembrie 2022**

**municipiul Chișinău**

Examinând, în ședință închisă, contestația cet. XXXXXX XXXXXXXX împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-73/2022 din 03.06.2022, audiind informația prezentată de către domnul Andrei Roșca, Consiliul Superior al Procurorilor-

**C O N S T A T Ă :**

La data de 21.02.2022 în corespondența instituțională a Consiliului Superior al Procurorilor a fost înregistrată adresarea cet. XXXXXX XXXXXXXX, prin care s-a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura Anticorupție, XXXXXXXX XXXXXXXX, pentru pornirea ilegală a urmăririi penale în privința sa, în baza art. 42, art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal, și ulterioara plasare în arest preventiv, și a procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale ( PCCOCS), XXXXXXXX XXXXXX, pentru tergiversarea examinării cauzei penale și manifestarea lipsei de obiectivitate și imparțialitate la judecarea cauzei în instanța de judecată.

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, adresarea de referință a fost transmisă, pentru examinare conform competenței, Inspecției procurorilor, care a dispus la data de xx.xx.2022 încetarea procedurii disciplinare, din motiv că nu au fost identificate temeuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor vizați.

Decizia adoptată de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, XXXXXX XXXXXXXX, a fost contestată de către autorul adresării, care a solicitat ”*intervenirea Colegiului de disciplină și etică conform competențelor de care dispune în partea ce ține de abuzurile și depășirea atribuțiilor de serviciu din partea procurorului XXXXXX XXXXXXXX, deoarece revenirea misterioasă a acesteia în calitate de acuzator de stat pe cauza penală în care eu sunt vizat ca inculpat, este o încălcare flagrantă a tot ce înseamnă justiție echitabilă. La fel, acțiunilor procurorului XXXXXXXX XXXXXXXX urmează să i se dea aprecierea cuvenită în legătură cu pornirea urmăririi penale absolut neîntemeiate împotriva sa, și ulterioara plasare în arest preventiv, unde s-a aflat mai bine de 6 luni*”.

Prin Hotărârea nr.3-73/22 din 03.06.2022 Colegiul de disciplină și etică a respins contestația cet. XXXXXX XXXXXXXX și a menținut decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2022.

Astfel, examinând cauza disciplinară de referință, Colegiul de disciplină și etică a stabilit că „*Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă a circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului în Procuratura Anticorupție, XXXXXX XXXXXXXX și procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, XXXXXXXX XXXXXXXX nu au fost stabilite careva temeuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a*

răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură”, motiv din care a respins contestația.

Nefiind de acord cu hotărârea Colegiului de disciplină și etică, la data de xx.xx.2022 solicitantul a depus contestație la Consiliul Superior al Procurorilor, prin care a solicitat intervenția în investigarea abuzurilor și depășirea atribuțiilor de serviciu admise de către XXXXXXX XXXXXXX, ex-procuror în PCCOCS, și XXXXXX XXXXXX, procuror în Procuratura Anticorupție.

Examinând contestația depusă de către cet. XXXXXX XXXXXXX și argumentele prezentate în susținerea dezacordului său, poziția exprimată de către reprezentantul Inspecției procurorilor, argumentele invocate în hotărârea criticată, precum și aspectele aferente soluționării adresărilor solicitantului, Consiliul Superior al Procurorilor decide admiterea acesteia, casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-73/2022 din 03.06.2022 și a deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, cu restituirea procedurii disciplinare Inspecției procurorilor, pentru efectuarea investigațiilor suplimentare.

Pentru a se pronunța în acest fel, Consiliul Superior al Procurorilor a examinat poziția și argumentele prezentate de către cet. XXXXXX XXXXXXX, materialele procedurii disciplinare, cadrul normativ relevant și raționamentele exprimate în hotărârea contestată.

### **Circumstanțele reținute în adresarea cet. XXXXXX XXXXXXX**

În sesizarea de referință cet. XXXXXX XXXXXXX relevă că la moment este implicat, nu fără concursul celor de la Primăria XXXXXX, susținuți de procurori, într-un dosar penal (*care face parte din cele xx de dosare penale cu tentă politică*), care acum se află la rejudecare în Judecătoria XXXXXX și în care are calitatea de inculpat și, cu toate că au trecut mai bine de doi ani de când Curtea de Apel XXXXXX a anulat sentința de condamnare în privința sa și a remis cauza la rejudecare în prima instanță, mereu se tergiversează începerea reexaminării.

Autorul sesizării a explicat că dosarul penal pornit în privința sa și a membrilor familiei sale, după mai bine de 4 ani de examinare prin instanțe, încă nu are o finalitate, cu toate că este recunoscut ca un dosar cu tentă politică și care în prezent se află în procedura judecătorului XXXXXX XXXXXX din cadrul Judecătorie XXXXX, sediul XXXXX, cu participarea acuzatorului de stat, XXXXX XXXXX, procuror în PCCOCS. Astfel, reieșind din mai multe considerente, inclusiv - acțiunile și inacțiunile comise de ultima pe perioada examinării în judecată a respectivei cauze penale, care, după părerea sa, nu sunt compatibile cu funcția pe care o exercită, a înaintat în instanță o cerere privind recuzarea acuzatorului de stat nominalizat de la examinarea dosarului penal în cauză, cu înlocuirea acesteia cu un alt procuror-acuzator de stat, invocând următoarele motive.

În primul rând, tergiversarea de ani buni a examinării cauzei penale de referință are loc și din vina procurorului XXXXX XXXXXX, care practic nu a întreprins nici o acțiune pentru a intra în esența pricinilor acestei tergiversări și, corespunzător, de a interveni în accelerarea examinării în termeni rezonabili, fiind obligată să o facă reieșind din atribuțiile sale prevăzute de procedura penală, și nu numai.

În al doilea rând, având în vedere faptul că respectiva cauză penală încă din luna xxxxxxxx 2020 a fost inclusă de către Procurorul XXXXXXX, XXXXXX XXXXXX, în lista celor xx de dosare penale cu tentă politică, (cu toate că pe mai bine de jumătate dintre acestea s-au luat decizii, fie de achitare, fie de încetare a urmăririi penale, sau de scoatere a persoanelor de sub urmărire penală, cu clasarea proceselor penale),

procurorul Xxxxxx Xxxxxx nu a întreprins absolut nimic în acest sens, deși pe parcursul ultimilor doi ani cet. Xxxxxx Xxxxxxxx a adresat nenumărate cereri și plângeri în acest sens. În final, toate adresările sale erau anexate la materialele dosarului penal gestionat de acuzatorul de stat Xxxxxx Xxxxxx, care pe lângă faptul că nu le-a examinat, nici răspunsuri nu a expediat.

În al treilea rând, constată petentul că, din felul cum procedează Xxxxxx Xxxxxxxx în calitate de acuzator de stat la examinarea dosarului penal, ajunge la concluzia firească, că aceasta acționează nu de una singură, dar sub influența unor persoane suspuse, care au stat la baza inițierii acestui dosar penal încă în anul 2017.

Cu toate acestea, cererea sa de recuzare a acuzatorului de stat nominalizat a fost respinsă de către instanță, ceea ce, cu părere de rău, era și de așteptat.

Totuși, după mai multe cereri și demersuri adresate pe parcurs conducerii Procuraturii Generale și a PCCOCS, precum și după mai multe audieri de către conducătorii acestor instituții, cărora le-a prezentat dovezi concrete referitor la așa-zisa activitate de acuzator de stat a procurorului Xxxxxx Xxxxxxxx, într-un final aceasta a fost retrasă de la reprezentarea acuzării de stat pe dosarul penal în care este vizat, fiind înlocuită cu un alt procuror, pe nume Xxxxxx Xxxxxx. Acesta s-a prezentat pur formal la câteva ședințe de judecată, dar la ședința de judecată din xx xxxxxx curent, iarăși a fost prezentă Xxxxxx Xxxxxxxx, care nu a prezentat împluternicirea corespunzătoare.

A mai menționat cet. Xxxxxx Xxxxxxxx că afacerea sa, gestionată în municipiul Xxxxxx, era ținta finală a celor de la Primăria locală, cu scopul de atac raider, susținuți de către procurori, inițial de către procurorul PCCOCS, Xxxxxx Xxxxxx, care absolut neîntemeiat și ilegal a pornit dosarul penal și l-a arestat, iar ulterior de către procurorul aceleiași procuraturi, Xxxxxx Xxxxxxxx, în calitate de acuzator de stat.

A solicitat respectuos Consiliului Superior al Procurorilor, să intervină, conform competențelor, în vederea examinării adresării în partea ce ține de abuzurile și depășirea atribuțiilor de serviciu din partea procurorului Xxxxxx Xxxxxxxx, cu intervenirea după caz, deoarece revenirea misterioasă a acesteia în calitate de acuzator de stat este o încălcare flagrantă a tot ce înseamnă justiție echitabilă. La fel, consideră că urmează să se dea aprecierea cuvenită și acțiunilor procurorului Xxxxxx Xxxxxxxx, care neîntemeiat a pornit urmărirea penală împotriva sa și ulterior l-a plasat în arest preventiv pentru o perioadă de 6 luni.

### **Constatările Inspecției procurorilor**

Verificând argumentele în speță, Inspecția procurorilor a reținut că urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxx a fost pornită la xx.xx.2016 de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Xxxxxx Xxxxxxxx, în baza indicilor infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe faptul evaziunii fiscale comise de factorii de decizie ai SA "Xxxxxx". La xx.xx.2017 Xxxxxx Xxxxxxxx, directorul SA "Xxxxxx", a fost pus sub învinuire în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința acestuia fiind aplicată prin încheierile instanței de judecată măsura preventivă sub formă de arest preventiv.

Ulterior, exercitarea urmăririi penale a fost dispusă altui procuror din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Xxxxxx Xxxxxxxx, care a pornit și alte cauze penale în privința factorilor de decizie ai SA "Xxxxxx", iar la xx.xx.2017, în baza probelor administrate, Xxxxxx Xxxxxxxx a fost

pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 335 alin. (1) și art. 42, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

La data de xx.xx.2017 procurorul XXXXXX XXXXXXXX a trimis în judecată cauza penală nr. XXXXXXXXXXXX de învinuire a lui XXXXXX XXXXXXXX XXXX, XXXXX XXXXX XXXXX și SA „XXXXXX” în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și de învinuire a lui XXXXXX XXXXXXXX XXXXX în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal.

Judecarea cauzei la Judecătoria XXXXX, sediul XXXXXX a avut loc cu participarea procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, XXXXXX XXXXXXXX.

Prin sentința Judecătoriei XXXXX, sediul XXXXXX din xx.xx.2017, XXXXXX XXXXXXXX XXXXX a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 42, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și, cu aplicarea art.80 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de exercitare a activității de întreprinzător pe o perioadă de 3 ani.

La fel, XXXXXX XXXXXXXX XXXXX a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal și, cu aplicarea art.80 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de exercitare a activității de întreprinzător pe o perioadă de 2 ani.

Conform art.84 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de exercitare a activității de întreprinzător pe o perioadă de 3 ani.

În baza art.90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 4 ani, dacă XXXXXX XXXXXXXX XXXXX nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal în privința XXXXX XXXXX, învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul art.2 al Legii nr.210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova din 29 iulie 2016.

Persoana juridică SA ”XXXXX” a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și, cu aplicarea art.80 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 4000 u. c., ce constituie 80 000 lei, cu privarea de dreptul de exercitare a activității de întreprinzător pe o perioadă de 3 ani în domeniul dării în arendă a spațiilor comerciale.

Acțiunea civilă a fost admisă fiind dispusă încasarea în beneficiul statului în mod solidar de la SA ”XXXXX” și XXXXXX XXXXXXXX XXXXX a sumei de 1726702 lei.

Sentința a fost atacată de către acuzatorul de stat XXXXXX XXXXXXXX, care a contestat blândețea pedepsei stabilite lui XXXXXX XXXXXXXX.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2017, recursul declarat de procurorul XXXXXX XXXXXXXX a fost admis, cu casarea parțială, inclusiv din oficiu, a sentinței Judecătoriei XXXXX, sediul XXXXX din xx.xx.2017 în privința lui XXXXXX XXXXXXXX, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță, dar în alt complet de judecată.

Inițial rejudecarea cauzei a avut loc cu participarea procurorilor XXXXXX XXXXXXXX și XXXXXX XXXXXXXX, ulterior, prin dispozițiile adjunctului Procurorului General din xx.xx.2020 și xx.xx.2021 componența grupului a fost completată cu procurorii XXXXXX XXXXXX și XXXXX XXXXXX.

În cadrul judecării cauzei cererea inculpatului XXXXXX XXXXXXXX de recuzare a procurorului XXXXXX XXXXXXXX a fost respinsă prin încheierea Judecătoriei XXXXX din xx.xx.2021.

Prin dispoziția adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din xx.xx.2022 s-a dispus completarea grupului de procurori desemnați să reprezinte învinuirea din numele statului la examinarea cauzei penale privind acuzarea lui XXXXX XXXXXX, conducător al grupului fiind desemnată XXXXX XXXXX, care a participat în continuare la examinarea cauzei.

Analizând probele administrate în cadrul examinării sesizării, Inspecția procurorilor a constatat că procurorul XXXXXX XXXXXXXX a participat la judecarea cauzei penale în privința cet. XXXXXX XXXXXXXX, fiind împuternicită prin dispozițiile procurorilor ierarhic superiori și a acționat conform atribuțiilor procurorului în instanța de judecată, prevăzute la art.53 din Codul de procedură penală.

După cum s-a stabilit, caracterul îndelungat al judecării cauzei a fost condiționat de comportamentul participanților la proces, în special amânarea ședințelor la cererile avocatului inculpatului, neprezentarea inculpatului XXXXXX XXXXXXXX, aflarea judecătorului în concediul de odihnă anual și în concediul medical.

O perioadă îndelungată cauza penală s-a aflat la Curtea Supremă de Justiție, care a examinat recursurile în anulare, declarate de către reprezentanții persoanei juridice SA "XXXXX" și, în final, le-a respins prin decizia din xx.xx.2018.

În afară de aceasta, judecarea cauzei a fost tergiversată din cauza suspendării proceselor în perioada stării de urgență prin Hotărârile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova din anii 2020-2022.

Prin urmare, Inspecția procurorilor consideră că afirmațiile cet. XXXXXX XXXXXXXX, despre tergiversarea judecării cauzei din vina procurorului XXXXXX XXXXXXXX, sunt neîntemeiate.

În afară de aceasta, Inspecția procurorilor a stabilit că cauza penală de învinuire a lui XXXXXX XXXXXXXX în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42, art. 244 alin. (2) lit. b) și art. 335 alin. (1) Cod penal în prezent se află în proces de judecare la Judecătoria XXXXX, sediul XXXXX, nefiind adoptată o soluție.

Inspecția procurorilor consideră că toate acțiunile, inacțiunile și erorile comise, în opinia autorului sesizării, de procurori la etapa urmăririi penale sunt pasibile de atac în cadrul examinării cauzei în fond. Ulterior, după pronunțarea sentinței, persoanele dispun de dreptul de a face apel și recurs în instanțele superioare.

În astfel de circumstanțe, Inspecția procurorilor nu poate interveni în judecarea cauzei, or aceste acțiuni pot fi apreciate ca o imixtiune în activitatea procurorului XXXXXX XXXXXXXX și temeieri pentru a fi trasă la răspundere disciplinară conform art. 38 din Legea cu privire la Procuratură nu sunt.

Sesizarea cet. XXXXXX XXXXXXXX în partea ce ține de luarea măsurilor față de procurorul XXXXXX XXXXXXXX pentru pornirea ilegală a urmăririi penale în privința lui și pentru plasare în arest preventiv, Inspecția procurorilor o consideră conform art.44 alin.(3) vădit neîntemeiată, deoarece a expirat termenul de prescripție prevăzut la art. 40 alin.(1) sau (2), din Legea 3/2016 (*termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective*).

### **Constatările Colegiului de disciplină și etică**

Examinând contestația asupra deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022,

Colegiul de disciplină și etică a acceptat argumentele privind lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

În acest sens, Colegiul de disciplină și etică, a constatat că *„Inspekția procurorilor a acordat o apreciere justă a circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului în Procuratura Anticorupție, Xxxxxx Xxxxxxxx și procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Xxxxxx Xxxxxxxx nu au fost stabilite careva temeiuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură”*.

Sub aspectul laturii subiective, Colegiul a reținut că *”în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare în acțiunile procurorilor vizați”*.

Totodată, Colegiul a apreciat critic alegațiile petentului și stabilit că *”procurorii menționați și-au desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care le oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), adoptând hotărârile analizate, reieșind din propria sa convingere, având la bază un anumit material probator, care le-a permis să adopte și să mențină hotărârile în cauză, circumstanțe care nu pot servi temei pentru tragerea lor la răspundere disciplinară*.

*Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului, legată de exercitarea atribuțiilor sale”*.

La fel, Colegiul a constată că *”celelalte argumente invocate în contestația depusă nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse”*.

Pe cale de consecință, Colegiul de disciplină și etică a estimat că decizia Inspekției procurorilor din xx.xx.2022 este întemeiată și legală, motiv din care a respins contestația cet. Xxxxxx Xxxxxxxx.

### **Pozițiile exprimate în ședință**

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 29.11.2022, inspectorul din cadrul **Inspekției procurorilor, Xxxxxx Xxxxxxx**, a solicitat respingerea contestației cet. Xxxxxx Xxxxxxxx, cu menținerea deciziei Inspekției procurorilor și a hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

Inspectorul a precizat că, în rezultatul verificării sesizării, nu au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară în privința procurorilor nominalizați.

În poziția sa, **cet. Xxxxxx Xxxxxxxx** a susținut argumentele expuse în contestație, solicitând casarea integrală a deciziei Inspekției procurorilor și a hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

**Procurorul în Procuratura Anticorupție, Xxxxxx Xxxxxxxx** a solicitat examinarea contestației în absența sa, *în legătură cu volumul excesiv de lucru*, totodată, pe marginea contestației formulate de domnul Xxxxxx Xxxxxxxx împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-73/2022 din 03.06.2022, a depus referință, prin care a solicitat respingerea contestației ca neîntemeiată.

În coraport cu alegerile privind netemeinicia pornirii urmării penale a cauzei nr.xxxxxxxx, începută la xx.xx.2016 pe faptul evaziunii fiscale comise în proporții deosebit de mari, de către factorii de decizie ai SA "Xxxxx", c/f xxxxxxxxxxxx, gestionată de către Xxxxxx Xxxxxx, procurorul a menționat că examinarea legalității începerii urmării penale conform prevederilor art. 274 din Codul de procedură penală, poate fi realizată de către procurorul ierarhic superior în ordinea art.299<sup>1</sup>-2992 din Codul de procedură penală sau de către judecătorul de instrucție în temeiul art.313 din Codul de procedură penală. Pe caz nu există nici o soluție adoptată în ordine ierarhic superioară sau de către judecătorul de instrucție, care ar statua asupra netemeinicii sau ilegalității pornirii urmării penale în cauza penală de învinuire a lui Xxxxxx Xxxxxx. Mai mult ca atât, instanțele de judecată competente (Judecătoria Chișinău și Curtea de Apel Chișinău) au verificat legalitatea pornirii urmării penale, la etapa aplicării și ulterior prelungirii în privința lui Xxxxxx Xxxxxx a măsurii preventive sub formă de arest preventiv.

Cu referire la pretențiile invocate pe marginea plasării în arest preventiv a lui Xxxxxx Xxxxxx, a menționat că acesta a fost reținut conform art.166 din Codul de procedură penală, urmare a administrării unor probe concludente referitor la faptul că, după efectuarea la sediului întreprinderii administrate a perchezițiilor, cunoscând despre obiectul investigației în cauza penală, a acesta a comis ingerințe în procesul de urmărire penală, prin influențarea unui șir de martori, care arendau de la acesta spații comerciale, în scopul convingerii acestora de a face declarații mincinoase organului de urmărire penală, fiind astfel probat riscul ingerinței în buna desfășurare a urmării penale. La xx.xx.2017 a fost înaintat un demers către judecătorul de instrucție al Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Xxxxx, privind aplicarea în privința lui Xxxxxx Xxxxxx a măsurii preventive - arestul preventiv. Astfel, prin încheierea din xx.xx.2017, emisă de judecătorul Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Xxxxx, Xxxxxx Xxxxxx, a fost admis parțial demersul procurorului și aplicată în privința învinuitului Xxxxxx Xxxxxx măsura preventivă sub formă de arestare preventivă pe un termen de 20 de zile. Ulterior, termenul arestului preventiv a fost prelungit cu încă 30 zile. Hotărârile menționate au fost menținute prin deciziile Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău. Respectiv, legalitatea reținerii domnului Xxxxxx Xxxxxx, precum și a acuzării înaintate, a fost verificată de judecătorul de instrucție și de magistrații Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău - la aplicarea arestului preventiv și examinarea recursului apărării împotriva acestei măsuri preventive.

Cu referire la faptul că suma indicată inițial în actul de învinuire diferă de cea indicată la expedierea cauzei penale spre examinare în fond în instanța de judecată, a comunicat că a exercitat urmărirea penală în prezenta cauză penală până la sfârșitul lunii xxxxx 2017, fiind delegată în Procuratura Anticorupție, iar cauza penală fiind transmisă altui procuror. La etapa înaintării învinuirii domnului Xxxxxx Xxxxxx, adică la xx xxxxx 2017, existau probe referitor la cauzarea unui prejudiciu estimativ bugetului public național în sumă de circa xxxxxxxx lei, însă prejudiciul definitiv urmând a fi stabilit în rezultatul efectuării controlului fiscal prin metoda verificării totale la întreprinderea SA "Xxxxx", administrată de Xxxxxx Xxxxxx, dispus prin ordonanța sa din xx xxxxx 2017.

## **Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor**

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare prin prisma criticilor formulate de Xxxxxx Xxxxxxxx, ținând cont de argumentele prezentate de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Xxxxxx Xxxxxx, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor constată că soluția dispusă de Colegiul de disciplină și etică și a Inspecției procurorilor urmează a fi casate, cu admiterea contestației, ca fiind întemeiată.

Consiliul își întemeiază opinia pe materialele anexate la cauza disciplinară, care demonstrează unele omisiuni admise de către Inspecția procurorilor la etapa de verificare a sesizării.

Astfel, în cadrul examinărilor efectuate, Consiliul Superior al Procurorilor a constatat că identificarea tuturor factorilor trebuia să fie unul dintre elementele procedurii disciplinare, însă aceste aspecte importante nu au fost clarificate și nu au constituit obiect de analiză, ceea ce generează dubii rezonabile privind profunzimea verificărilor efectuate și condiționează îndoieli privind veridicitatea argumentelor prezentate de Inspecția procurorilor și de Colegiul de disciplină și etică.

Respectiv, decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 și Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 2-73/2022 din 03.06.2022 urmau să fie suficient de motivate pentru a răspunde la toate alegațiile autorului sesizării. În acest scop, soluția Inspecției procurorilor trebuia să cuprindă o analiză și o apreciere a tuturor circumstanțelor invocate de către cet. Xxxxxx Xxxxxxxx prin prisma prezenței sau lipsei elementelor abaterilor disciplinare în acțiunile fiecărui procuror.

Pentru survenirea răspunderii disciplinare, este necesară întrunirea cumulativă a elementelor abaterii disciplinare, respectiv: obiectul - cu referire la relațiile sociale privind efectuarea urmăririi penale în acest caz, latura obiectivă - cu referire la faptă, acțiune ori inacțiune contrară unei obligații procedurale, specifică cazului, latura subiectivă - constând în vinovăție, survenirea urmărilor prejudiciabile și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și consecințe. Numai întrunirea cumulativă a elementelor abaterii disciplinare și inexistența unor cauze de exonerare legitimează angajarea răspunderii disciplinare.

Din decizia Inspecției procurorilor și hotărârea Colegiului de disciplină și etică nu poate fi dedus care din elementele abaterii disciplinare nu sunt întrunite în acțiunile și/sau inacțiunile procurorilor.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor, concluziile despre lipsa elementelor abaterii disciplinare, formulate în decizia Inspecției procurorilor și în hotărârea Colegiului de disciplină și etică, nu sunt întemeiate și la emiterea acesteia nu s-a dat apreciere tuturor circumstanțelor invocate de autorul sesizării.

Consiliul Superior al Procurorilor notează că, pe această dimensiune, aprecierile făcute nu sunt sustenabile, deoarece nu au fost motivate și probate pe deplin în cadrul verificărilor efectuate de Inspecția procurorilor și de instanța disciplinară.

Identificarea tuturor factorilor trebuia să fie unul dintre elementele procedurii disciplinare, însă aceste aspecte importante, menționate mai sus nu au fost clarificate și nu au constituit obiect de analiză, ceea ce generează dubii rezonabile privind profunzimea verificărilor efectuate și condiționează îndoieli privind veridicitatea concluziilor realizate de Inspecția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică.

Pe această dimensiune, Consiliul Superior al Procurorilor notează că este indiscutabilă necesitatea unei conduite procesuale corespunzătoare din partea unui



procuror și, desigur, modul în care acesta își realizează atribuțiile de serviciu, trebuie să fie onest și aliniat la cele mai înalte standarde de diligență.

Constatările reflectate în sesizarea disciplinară au fost descrise sumar, menționându-se doar aspectele generale ale problemelor depistate, iar verificările efectuate de către Inspekția procurorilor nu au extins analiza și nu au dus la administrarea dovezilor, care să clarifice situația cu privire la modul în care au acționat procurorii pe plângerile petiționarei.

Inspectorul urma să analizeze toate actele emise în ordinea controlului ierarhic și a controlului judiciar, prin care s-a constatat ilegalitatea anumitor acțiuni sau inacțiuni ale procurorilor, ofițerilor de urmărire penală și să individualizeze acțiunile / inacțiunile fiecărui procuror pentru a le da o apreciere prin prisma întrunirii condițiilor de intervenire a răspunderii disciplinare.

Atât Inspekția procurorilor, cât și Colegiul de disciplină și etică și-au întemeiat soluțiile despre lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară prin prisma necesității respectării principiului independenței procesuale a procurorului, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză<sup>1</sup>.

Pentru a promova încrederea publicului, procurorii trebuie să fie independenți, dar și să se simtă responsabili. Această responsabilitate trebuie exercitată cu respectarea drepturilor și libertăților individuale ale cetățenilor.

Art.101 alin.(2) din Codul de procedură penală declară expres că reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei lor convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, dispoziția potrivit căreia probele sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare este completată de mențiunea că această apreciere se realizează în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză și se supune numai legii, ceea ce exclude posibilitatea întemeierii hotărârii numai pe anumite probe.

Potrivit normelor instituite în art.254 din Codul de procedură penală organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

Așa cum stabilesc normele de procedură penală, procurorului îi revine sarcina esențială, în cursul urmăririi penale, în primul rând să administreze sau să permită administrarea doar a acelor probe care au aptitudinea legală de a fi administrate și, pe de altă parte, să aprecieze utilitatea și concludența probelor în dinamica procesului penal.

Inspekția procurorilor s-a limitat, în mare parte, la actele de procedură care au fost puse la dispoziție de către persoana care a sesizat despre pretinse abateri

---

<sup>1</sup> Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) în atenția Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei privind normele și principiile europene referitoare la procurori

disciplinare din partea procurorilor, fără a clarifica, pas cu pas, implicarea procurorilor în procesul de administrare a probelor.

Inspectorul, potrivit Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 19/35 din 29.07 2016, este obligat în cadrul verificării sesizării să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.

Pentru îndeplinirea acestei obligații, cadrul normativ instituțional îi oferă inspectorului dreptul, prin coordonare sau la indicația Procurorului General, să facă cunoștință cu cauzele și/sau procesele penale, materialele și alte documente, care se referă la subiectul controlului, să solicite copiile documentelor relevante cazului, cu anexarea ulterioară la materialele controlului, respectând prevederile Legii nr. 245-XVI din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat și dreptul de a solicita avizele subdiviziunilor specializate ale Procuraturii în cazuri concrete.

În speță, Consiliul Superior al Procurorilor consideră necesar ca inspectorul să facă uz de aceste drepturi, pentru a asigura o verificare obiectivă a sesizării cet. XXXXXX XXXXXXXX și a decide în final cu referire la existența ori lipsa abaterilor disciplinare din partea procurorilor XXXXXX XXXXXXXX și XXXXXX XXXXXXXX.

Totodată, Consiliul Superior al Procurorilor se aliniază poziției instanței de disciplină despre necesitatea respectării independenței procesuale a procurorului în gestionarea cazurilor penale. Însă, de rând cu această garanție oferită de lege, trebuie de asigurat echilibrul între independența procurorilor și principiul responsabilității, procurorii trebuie să dețină puterea de a-și exercita responsabilitățile procesuale, având obligația de a asigura aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și în termen rezonabil.

Circumstanțele cazului denotă existența presupunerilor rezonabile că procurorii ar fi neglijat atribuția de a asigura cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a dosarului penal.

Pentru a oferi un răspuns motivat la argumentele autorului sesizării despre pretinse încălcări ale normelor de procedură din partea procurorilor la investigarea dosarului penal, se impune reexaminarea faptelor invocate prin o analiză mai profundă a modului cum au acționat procurorii, implicarea în procesul de administrare a probelor, dacă au avut un rol activ în cursul urmăririi penale și au înaintat organului de urmărire penală indicații pentru stabilirea adevărului.

În contextul celor menționate, Consiliul consideră că decizia de admitere a contestației și restituirea procedurii disciplinare Inspecției procurorilor, pentru efectuarea investigațiilor suplimentare, va contribui la stabilirea adevărului și identificarea datelor concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor unei abateri disciplinare.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art.37, art.70 alin. (1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct.9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

**H O T Ă R Ă Ș T E:**

1. A admite contestația domnului Xxxxxx Xxxxxxxx, declarată împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-73/2022 din 03.06.2022.

2. A casa hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-73/2022 din 03.06.2022 și decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 de încetare a procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura Anticorupție, Xxxxxx Xxxxxxxx, și a procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Xxxxxx Xxxxxxxx.

3. A restitui procedura disciplinară Inspecției procurorilor pentru efectuarea investigațiilor disciplinare suplimentare.

5. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

6. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.191 din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

### **Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:**

<b>№</b>	<b><i>Prenume și Nume</i></b>	<b><i>Semnătura</i></b>
<b>1.</b>	<b>Dorel MUSTEAȚĂ</b>	<i>semnat</i>
<b>2.</b>	<b>Sergiu LITVINENCO</b>	<i>semnat</i>
<b>3.</b>	<b>Ceslav PANICO</b>	<i>absent</i>
<b>4.</b>	<b>Inga FURTUNĂ</b>	<i>semnat</i>
<b>5.</b>	<b>Andrei ROȘCA</b>	<i>semnat</i>
<b>6.</b>	<b>Constantin ȘUȘU</b>	<i>semnat</i>
<b>7.</b>	<b>Eduard VARZAR</b>	<i>semnat</i>
<b>8.</b>	<b>Lilia POTÎNG</b>	<i>semnat</i>
<b>9.</b>	<b>Svetlana BALMUȘ</b>	<i>semnat</i>
<b>10.</b>	<b>Andrei CEBOTARI</b>	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului  
Superior al Procurorilor**

*semnat*

**Angela MOTUZOC**